

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสหสัมพันธ์และเปรียบเทียบ (Correlational and Comparative Research) เพื่อศึกษาความเข้มแข็งในการมองโลก และการปรับตัวของนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประชากร

ประชากร คือ นักศึกษาชาย-หญิง ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 ที่พักอาศัยในหอพักนักศึกษาชาย อาคาร 1-7 และ หอพักนักศึกษาหญิง อาคาร 1-8 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 6,674 คน

กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักนักศึกษาชาย อาคาร 1-7 และหอพักนักศึกษาหญิง อาคาร 1-8 โดยนำรายชื่อนักศึกษาทุกคนที่เข้าพักในหอพักนักศึกษามาเรียงรหัสประจำตัวนักศึกษา และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยใช้คอมพิวเตอร์สุ่มอันดับ และเรียกเก็บข้อมูลตามลำดับที่ได้ ซึ่งคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตาราง

สำเร็จรูปของ Yamane จากสูตร
$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

จากการแทนค่าในสูตรจำนวนประชากร 6,674 คน เมื่อคำนวณโดยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 และความเชื่อมั่นเท่ากับร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 377

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษามี 3 ตัว คือ
 ความเข้มแข็งในการมองโลก
 การปรับตัวของนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 ลักษณะทางชีวสังคม คือ เพศ และชั้นปีที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา คณะที่เรียน หอพักที่พักอาศัย
2. แบบวัดความเข้มแข็งในการมองโลกของ สมจิต หนูเจริญกุล, ประคอง อินทรสมบัติ และ พรรณวดี พุทฺธวณะ (2532) ที่ดัดแปลงมาจากแบบวัดความเข้มแข็งในการมองโลกของ (Antonovsky, 1987) แบบสอบถามมีทั้งหมด 29 ข้อ แต่ละข้อเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 7 ระดับ ให้ผู้ตอบเลือกตอบได้ตั้งแต่ 1-7 คะแนน โดยมีตำแหน่งเลข 1 และเลข 7 จะมีข้อความบ่งบอกลักษณะตรงกันข้าม ตัวเลขกลางจาก 2-6 จะบ่งชี้ถึงความมากน้อยของความรู้สึกนึกคิดของผู้ตอบ โดยอาศัยข้อความในตำแหน่งเลข 1 และเลข 7 เป็นหลัก คะแนนที่ได้จะเป็นคะแนนรวมในแต่ละมิติ ประกอบด้วยข้อความที่เป็นบวก 16 ข้อ ได้แก่ข้อที่ 2, 3, 8, 9, 10, 12, 15, 17, 18, 19, 21, 22, 24, 26, 28, 29 และข้อความที่เป็นลบ 13 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1, 4, 5, 6, 7, 11, 13, 14, 16, 20, 23, 25, 27 ซึ่งการให้คะแนนข้อที่เป็นลบ จะกลับคะแนนก่อนแล้วจึงรวมคะแนนความเข้มแข็งในการมองโลก โดยมีคะแนนรวมอยู่ระหว่าง 29-203 คะแนน แบ่งระดับความเข้มแข็งในการมองโลกดังนี้

29-87	คะแนน หมายถึง มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำ
88-145	คะแนน หมายถึง มีความเข้มแข็งในการมองโลกปานกลาง
146-203	คะแนน หมายถึง มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง

3. แบบวัดการปรับตัว ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามรูปแบบการปรับตัวของ (Roy, 1999) และจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยโดยมีข้อคำถามครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการปรับตัวทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอึดมโนทัศน์ ด้านบทบาทหน้าที่ และด้านการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน แบบสอบถามมีจำนวนคำถามทั้งหมด 40 ข้อ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวในแต่ละด้าน ด้านละ 10 ข้อ ซึ่งแต่ละข้อเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ ให้ผู้ตอบเลือกตอบได้ตั้งแต่ 1-6 คะแนน โดย 1 คือ ไม่จริงเลย-6 คือ จริงที่สุด แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านร่างกาย ข้อ 1-10 ด้านอึดมโนทัศน์ ข้อ 11-20 ด้านบทบาทหน้าที่ ข้อ 21-30 และด้านการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ข้อ 31-40 ซึ่งประกอบด้วยข้อความที่เป็นบวก 18 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, 3, 4, 9, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 21, 24, 25, 26, 27, 35, 36, 37 และข้อความที่เป็นลบ 22 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1, 5, 6, 7, 8, 10, 14, 15, 19, 20, 22, 23, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 38, 39, 40 ซึ่งการให้คะแนนข้อที่เป็นลบ จะกลับคะแนนก่อนแล้วจึงรวมคะแนนการปรับตัว โดยมีคะแนนรวมอยู่ระหว่าง 40-240 คะแนน แบ่งระดับการปรับตัว โดยใช้พิสัย ดังนี้

การแบ่งระดับคะแนนรวมการปรับตัว

40-106 คะแนน หมายถึง การปรับตัวต่ำ

107-173 คะแนน หมายถึง การปรับตัวปานกลาง

174-240 คะแนน หมายถึง การปรับตัวสูง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบวัดการปรับตัว โดยมีกระบวนการสร้างแบบวัดตามขั้นตอน และตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดเป็นไปตามลำดับตามที่พรพิมล วรวิฑูรฑพงษ์ และคณะ (2549) ได้รวบรวมไว้ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหา ผู้สร้างแบบวัดได้ทำการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการปรับตัว โดยอิงทฤษฎีการปรับตัวของ (Roy, 1999) Roy Adaptation Model ซึ่งแบ่งการปรับตัวเป็น 4 ด้าน คือ การปรับตัวด้านร่างกาย การปรับตัวด้านอึดมโนทัศน์ การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ การปรับตัวด้านการพึ่งพาอาศัยซึ่งกัน

2. สร้างคำถาม เมื่อทำการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการปรับตัวให้มีความเข้าใจถึงเนื้อหาที่ต้องการวัดโดยละเอียดแล้ว ซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการวัด คือ กลุ่มนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพัก นักศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้สร้างแบบวัดได้ดำเนินการสร้างคำถามเป็นไปตามลำดับดังจะได้อธิบายต่อไปนี้

2.1 กำหนดผังแบบวัด เพื่อการสร้างข้อกระทงหรือข้อคำถามตามเนื้อหาครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน

2.2 กำหนดจำนวนข้อของแบบวัด ทั้งนี้ได้มีการกำหนดน้ำหนักขององค์ประกอบ ทั้ง 4 ด้าน ให้มีน้ำหนักพอ ๆ กัน การสร้างข้อกระทงในแต่ละด้านจึงมีจำนวนข้อที่ใกล้เคียงกัน โดยเป็นข้อกระทงที่มีข้อความทางบวกและลบเป็นจำนวนข้อเท่า ๆ กัน รวมทั้งสิ้น 80 ข้อ

2.3 การสร้างข้อกระทงหรือข้อคำถามนั้น ผู้สร้างได้ดำเนินการสร้างตามผังที่กำหนดไว้ตามข้อ 2.1 และ 2.2 แล้ว ยังต้องพิจารณาสร้างข้อกระทงที่มีความเหมาะสมตามหลักการสร้างข้อคำถาม เช่น เป็นข้อความหรือคำถามที่ชัดเจน มีใจความสั้น ๆ คำตัดที่ไม่จำเป็น ออก ทำความเข้าใจได้โดยง่าย ประโยคที่ใช้ไม่ควรซับซ้อน และเป็นข้อความที่ผู้ตอบไม่รู้สึก อึดอัดใจที่จะต้องตอบ เป็นต้น

การกำหนดระดับในการตอบสนองต่อแต่ละข้อความ หรือการกำหนดตัวเลือก ให้ผู้ตอบเลือกตอบนั้น ผู้สร้างแบบวัดใช้หลักการตอบตามวิธีการของ Likert โดยกำหนดค่าในการประมาณให้กับทุก ๆ ข้อที่เท่ากัน แต่ละข้อจะมี 7 มาตรฐานวัดของ Likert แต่ผู้สร้างแบบวัด ได้นำมาตรวัดตรงกลางในส่วนที่ให้ประเมินว่า “ไม่แน่ใจ” ออก ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ตอบ ซึ่งมักจะประเมินว่าไม่แน่ใจกันเป็นส่วนมาก ได้ตัดสินใจเพื่อให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกตามจริงได้ ชัดเจนขึ้น คือ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2.4 การวิเคราะห์ความตรง (Validity) ของข้อกระทง นำข้อกระทงทั้งสิ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน คือ อาจารย์ด้านจิตวิทยา 2 ท่าน หัวหน้างานแนะแนวและจัดหางาน 1 ท่าน, หัวหน้างานหอพักนักศึกษา 1 ท่าน และหัวหน้าหน่วยให้คำปรึกษาและทดสอบ 1 ท่าน ทำการตรวจสอบว่าข้อความเหล่านั้นสามารถวัดตามเนื้อหาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยให้ยามปฏิบัติการ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดที่ได้ค้นคว้าข้อมูลและกำหนดเนื้อหาตามผังของแบบวัดไว้แล้ว หาค่าความสอดคล้องเพื่อพิจารณาถึงความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของความตรงตามเนื้อหา (สุธีรา ภัทรายุทธวรรณ์, 2546 อ้างใน พรพิมล วรวิฑูรฑพงษ์ และคณะ, 2549) ใช้สูตร $IC = \frac{\sum R}{N}$

$$IC = \text{ดัชนีความสอดคล้อง}$$

$$\sum R = \text{ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ}$$

$$N = \text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}$$

3. นำแบบวัดที่ผ่านกระบวนการในข้อ 2 ไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน และนำผลมาเพื่อหาค่าอำนาจในการจำแนกรายข้อ (Item-discrimination index) โดยจำแนกกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำกลุ่มละ 27 % ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งเรียกว่าเทคนิค 27% (สุธีรา ภัทรายุทธวรรณ์, 2546 อ้างใน พรพิมล วรวิฑูรฑพงษ์ และคณะ, 2549) ด้วยการนำคะแนนทั้งหมดของนักศึกษามาเรียงลำดับกัน และนำคะแนนของผู้ที่ได้คะแนนสูง 27 ราย กับผู้ที่

4. วิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรง (Reliability) ของแบบวัดทั้ง 40 ข้อ เพื่อพิสูจน์ว่าแบบวัดนี้มีความคงที่หรือมีความคงเส้นคงวา (Stability and Consistency) ซึ่งเป็นคุณสมบัติหนึ่งของแบบวัดที่มีคุณภาพ ในการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงในครั้งนี้ ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค เท่ากับ $r = .89$

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำการสุ่มนักศึกษาแบบมีระบบจากบัญชีรายชื่อของนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชาย-หญิง 15 อาคร แล้วทำการแจกแบบวัดตามรายชื่อนักศึกษาที่ได้ปริญการสุ่ม
2. นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมทั้งหมดมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป นำมาแจกแจงความถี่ คำนวณหาค่าร้อยละ
2. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งในการมองโลกและการปรับตัวของนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้สถิติ Pearson's Product Moment Correlation
3. เปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลก การปรับตัวของนักศึกษา จำแนกตามเพศ ด้วยสถิติ Independent t-test และจำแนกตามชั้นปี ด้วยสถิติ One-Way ANOVA